

Ympäristöterveydenhuolto mukana muutoksessa

Terveellinen elinympäristö turvataan
yhteistyöllä

Tarja Hartikainen

Tulevaisuuden kunta

Osaamisen ja kulttuurin edistäminen

- Varhaiskasvatus
- Esi- ja perusopetus
- Lukiokoulutus
- Ammatillinen koulutus
- Vapaa sivistystyö
- Taide- ja kulttuuripalvelut
- Kirjastopalvelut
- Nuorisopalvelut
- Liikuntapalvelut

Kuntalaisen hyvinvoinnin edistäminen

Kunnan elinvoiman edistäminen

- Paikkakunnan vetovoimaisuus
- Vaikeasti työllistyvien tuki: etsivä nuorisotyö, työpajat, työttömyyden pitkittymisen ehkäisy, kaupunginosatyö, kotouttaminen
- Elinkeinopolitiikka: yritysneuvonta, kehittämishankkeet, yritystontit, alueen markkinointi, avoin data
- Resurssiivisaat toimintatavat

Elinympäristön kehittäminen

- Maapolitiikka
- Kaavoitus ja maankäytön suunnittelu
- Liikenne, joukkoliikenne
- Tieverkkojen rakentaminen ja ylläpito
- Vesihuolto
- Jätehuolto
- Energiantuotanto ja -jakelu
- Rakennusvalvonta
- Asuntotoimi
- Ympäristönsuojelu ja terveellisen elinympäristön turvaaminen
- Turvallisuudesta ja varautumisesta huolehtiminen

Paikallisen identiteetin ja demokratian edistäminen

- Monipuoliset osallistumismahdollisuudet
- Paikallinen yhteisöllisyys
- Viestintä ja vuorovaikutus
- Vaalit ja edustuksellinen demokratia
- Kansalaisjärjestöjen toimintamahdollisuudet
- Asukkaiden omaehtoinen toiminta

Ympäristöterveys

- Puhdasta vettä
- Terveellistä ja turvallista ravintoa
- Olosuhteita, joista ei aiheudu terveyshaittaa

Viranomaistoimintaa

- Terveydensuojelu- ja tupakkalainsäädäntö
- Elintarvikelainsäädäntö ja eläinlääkintähuolto

Ympäristöterveys

- Hoidetaan nyt kunnissa, kuntien yhteistoiminta-alueilla ja kuntayhtymissä
- 62 kunnallista valvontayksikköä
- Siirtyy maakuntaan 1.1.2019
 - » Sopimismahdollisuus järjestämisvastuun osalta kunnan ja maakunnan välillä kirjattu maakuntalakiin
 - » Kriteerit sopimisesta tulossa lausunnolle
- Yhdyspintoja kunnan ja maakunnan välillä

Miksi Kuntaliitto kannattaa laajaa sopimismahdollisuutta?

- Suurilla ja osin keskisuurilla kaupungeilla on omanlaisensa toimintaympäristö ja on perusteltua, että ne voivat hoitaa kaikki ne tehtävät, jotka näkevät toiminnallisesti kunnan kehittämiskokonaisuuden kannalta olennaisiksi.
- Kaupungeissa yksikön koon kasvattaminen ei toisi enää etuja, päinvastoin se johtaisi toiminnan eriytymiseen, hidastaisi prosesseja ja heikentäisi kykyä vastata paikallisiin tarpeisiin sekä yhdyskunta ja elinkeinorakenteiden muutoksiin
- Toimintalähtöisesti kehittyneet yhteistoiminta-alueet ovat jo maakunnallisia siellä, missä se on tarkoituksenmukaisinta järjestää maakunnallisesti
- Alueelliset erot ovat suuria
- VNK-rahoituksella selvitys toiminnan optimaalisesta organisoinnista
- **Rakennusvalvonnan, ympäristönsuojelun ja ympäristöterveydenhuollon uudelleen organisoinnin lähtökohdat**
(VIRVA-hanke)

Terveydensuojelulla eniten yhdyspintaa kunnan toimialoihin

- **Terveydensuojelulaki (-> Maakuntaan)**
 - » Kunnan tehtävänä on alueellaan edistää ja valvoa terveydensuojelua siten, että asukkaille turvataan terveellinen elinympäristö. (2 §, 6 §)
 - » Kunnan on tiedotettava terveydensuojelusta ja järjestettävä terveydensuojelua koskevaa ohjausta ja neuvontaa (6 §)
 - » Kunnan terveydensuojeluviranomaisen on yhteistyössä muiden viranomaisten ja laitosten kanssa laadittava suunnitelma elinympäristöön vaikuttaviin häiriötilanteisiin varautumiseksi. (8 §)

Ympäristöterveydenhuollon keskeiset yhdyspinnat

- Terveyshaittojen arviointi ja ennakointi([TEMARA](#)) on vaikuttavaa
 - » Viranomaisyhteistyö kuntatasolla ([VIRVA](#)) maankäytön suunnittelu, ympäristönsuojelu, rakennusvalvonta yhteistyö varhaisessa vaiheessa
 - » Kunnassa tehdään jatkossakin erittäin paljon ihmisen elinympäristöön vaikuttavia päätöksiä
 - » [Viisaat päättäjät – terveemmät kuntalaiset](#)

Terveydensuojelun yhdyspinnat

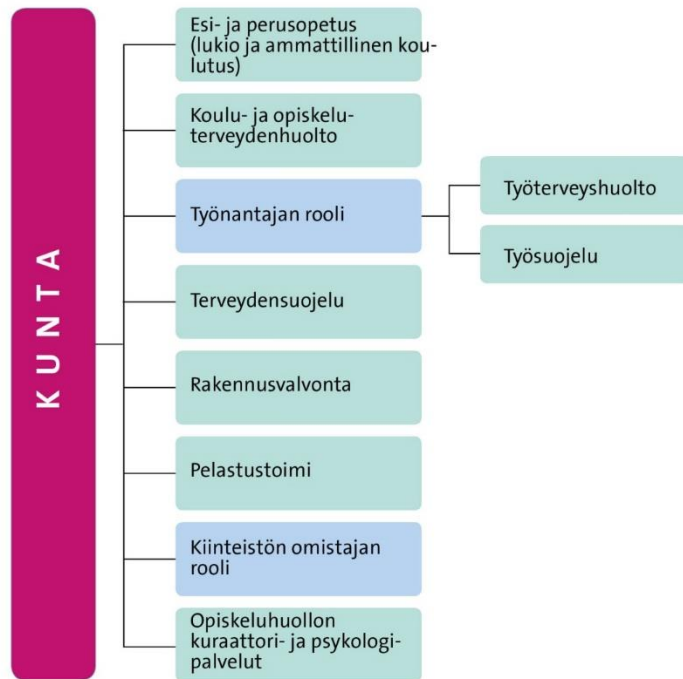
- Asumisterveys, sisäilma
 - » Sisäilmatyöryhmät, rakennusterveysasiantuntijoita terveydensuojelussa
 - » Koulujen ja päiväkotien sisäilmaongelmien ehkäiseminen ja selvittäminen vaatii monialaista yhteistyötä
- **Terveellinen, turvallinen ja hyvinvoiva oppilaitos - Opas ympäristön ja yhteisön monialaiseen tarkastamiseen**
- Julkaisun pysyvä osoite on <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-302-505-9>

Oppilaitoksen tarkastuksen suunnitteluun ja toteuttamiseen osallistuvat tahot

Kunnan rooli ja vastuut palveluista oppilaitosten tarkastuksiin liittyvien toimintojen osalta

Ruokapolitiikka, elintarviketurvallisuus

- Terveellinen ja turvallinen ravinto
 - » Kunnilla on merkittävä rooli ruokakasvatuksessa varhaiskasvatuksessa, peruskoulussa ja lukiossa
 - » Kunnilla merkittävä rooli ruokapalvelujen tarjoajana
 - Ravitsemussuositusten huomiointi, terveyttä edistävät valinnat
 - Hankinnoilla voidaan tukea paikallista elinvoimaa
 - » Viranomaisen rooli valvojasta valmentajaksi, asiakaslähtöinen ja riskiperusteinen

Ympäristöterveydenhuollon yhdyspintoja

- Häiriötilainteeisiin varautuminen
 - » Häiriötilannesuunnitelmat
 - Synkronointi kunnan valmiussuunnitelmaan
 - Yhteiset harjoitukset
 - Viestintä ja tiedottaminen kuntalaisille ja toimijoille
 - » Epidemioiden selvittäminen
- Vesihuolto, laadukkaan talousveden turvaaminen
 - » Riskinarviointi edellyttää toimijoiden yhteistyötä

Terveellisen elinympäristön turvaaminen, ympäristöterveys

- Hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä
- Edellyttää yhteistyötä eri toimialojen välillä sekä kunnan ja maakunnan välillä
 - » Nykyisten toimivien yhteistyömuotojen säilyttäminen hallinnollisista muutoksista huolimatta
 - » Asiantuntijatuki maakunnista kunnille
- Ympäristöterveys mukaan valmisteluprosesseihin

Kiitos!

